

XXI.

Ś W I E T L I K.

121. Pomiedzy rozmaitemi własnościami swietlika, iako płynu materyalnego, o których w fizyce szczególnéy powiemy, jest ta; iż przechodząc pryzma rozkłada się na siedm kolorów. Oceniając moc ogrzewającą różnie kolorowego światlika, okazuje się iż kolor czerwony najmniéy załamujący się naywięcéy grzeje, kiedy fioletowy najmniéy; owszem, że: za granicą czerwonego o półtory linii, ciepłomierz naybardziéy się ogrzewa; wnieśli stąd Fizycy, że światlik słoneczny zawiera w sobie dwa gatunki promieni, z których jedne najmniéy się łamią, grzeją a nie świecą; inne zaś świecą, i grzeją tylko dla tego, że są zmieszane z ogrzewającemi.
122. Wpływ oczewisty światlika, na związki chemiczne: jako téż na życie roślin, które przy wolnym jego przystępie, gaz kwasorodny wyrabiają, z czego niektórzy wnoszą że światlik do jego składu należy, był powodem; i że: dostrzeżono drugi ieszcze rodzaj promieni w światliku, które chemicznemi nazwano; a których czynność ukwaszająca począwszy od koloru zielonego stopniami się wzmacnia aż do fioletowego, a nawet za jego granicą jest naywiększa, kiedy znowu postępując ku czerw-

nemu; moc odkwaszająca się wzmacnia: dla tego niektórzy upatrują podobieństwo ich z biegunami stosu galwanicznego Wolty gdzie biegun dodatni uwalnia kwasoród czyli odkwasza, kiedy niemny, zda się mieć własność promieni najwięcej załamanych.

XXII.

ZWIĄZKI CIAŁ CHEMICZNE, OBJAWIENIA WYDOBYCIA SIĘ CIEPŁA i OKAZANIE SIĘ OGNIĄ.

123. Związek ciał chemiczny zależy na tém, że gdy dwa pierwiastki nasycają się zupełnie; ciało ztąd zrodzone powstaje z nowemi własnościami (116), a ponieważ punkt nasyceńia, w tym razie jest stały; przeto zachodzi zawsze pewny i nieodmienny między ciałami łączącemi się w związek chemiczny co do ilości stosunek; bez względu na ich różny stopień zagęszczenia częstokroć niestósowny i bardzo różny od pośredniéj gęstości; kiedy w zwyczajnym rozpuszczeniu się (solutio) здаje się tylko, ciała jedno przez drugie zagęszczając lub rozrzedzając, stosownie do swych początkowych stanów, nieodmieniając pierwszych własności.

124. Powszechnie jednakowoż w związkach ciał chemicznych postrzedz można powstające ciała